
Uit het Natuurhistorisch Archief, Aflevering 3
P. Meire

Holtedieren (Coelenterata)

Poliepen (Hydrozoa)

Van de hydrozoenkolonies lagen veel waarnemingen vooral in de wintermaanden : kluwens die na een storm massaal op het strand kunnen aanspoelen.

Gekromde zeeborstel (*Hydrallmania falcata*), zee-cypres (*Sertularia cupressina*) en zeedennetje (*Abietinaria abietina*) vormen meestal het belangrijkste bestanddeel van die pakketten. In mei en juni werden van die soorten slechts hier en daar verspreide kolonies gevonden.

Ook de ruwe zeerasp (*Hydractinia echinata*) kwam regelmatig in het aanspoelsel voor.

Het gorgelpijpje (*Tubularia indivisa*) werd vooral in de zomer dood of levend aangespoeld gevonden.

De minder algemene soorten staan in de volgende tabel.

zeespriet	24.I.	Ster der Zee
<i>Nemertesia</i>	25.I.	De Panne
<i>antennata</i>	25.I.	Oostduinkerke
	12.IV.	Halve Maan
Haringgraat	17.I.	Oostduinkerke
<i>Halécium spec</i>	25.I.	id.
<i>Laomedea geniculata</i>	28.VI.	Zeebrugge; op <i>Fucus spiralis</i>
<i>Laomedea longissima</i>	05.VIII.	Wenduine

Het nauwkeuriger uitpluizen van de aangespoelde pakketten zou deze soortenlijst zeker doen groeien. Verder zouden we er nog op willen wijzen dat wat het gorgelpijpje en de zeespriet betreft er van elk een nauwverwante soort bestaat : *Tubularia larinx* en *Nemertesia ramosa* die ook op het strand kunnen gevonden worden. Ze zijn echter niet opgenomen in de streeplijst.

Kwallen (Scyphozoa)

De kwallen laten een mooie opeenvolging in de tijd zien :

In juni was de blauwe haarkwal (*Cyanea capillata*) en vooral de oorkwal (*Aurelia aurita*) aanwezig.

In augustus werden vooral kompaskwallen (*Chrysaora hyoscella*) aangetroffen.

De zeepaddestoel (*Rhizostoma octopus*), ook al in augustus aanwezig, was massaal in september (rond 27.IX. een stranding), en werd nog tot eind oktober waargenomen.

Bloemdieren (Anthozoa)

In het aanspoelsel zijn dikwijls anemonen te vinden. Die dieren kunnen niet gedetermineerd worden.

Op de golfbreker aan de "Halve Maan" te Oostende werden op 08.III. levende paardeanemonen (*Actinia aquina*), de zeeanjelier (*Metridium senile*) en het golfbrekeranemoontje (*Diadomene cincta*) gevonden.

Kamkwallen (Ctenophora)

Het zeedruifje (*Pleurobrachia pileus*) werd gedurende het gehele jaar waargenomen; zowel aangespoeld als gekruid (d.w.z. gevangen in een kruinet). De meeste gegevens zijn van april en mei.

Mosdiertjes (Bryozoa)

In aanspoelsel wordt het bladachtig hoornwier (*Flustra foliacea*) het meest aangetroffen. Zeevinger (*Aleyonidium*) wordt veel minder gezien en dan vooral in januari en februari. De bruine, wrattige vorm was steeds zeldzamer dan de witte, gladde vorm.

De harige vliescelpoliep (*Electra pilosa*) kwam regelmatig voor in juni. Die soort komt onder 2 vormen voor : korstvormig (op hard substraat) en bolvormig (pelagisch). De laatste vorm is meest gevonden.

Borstelwormen (*Polychaeta*)

Van Polychaeten was het goudkammetje nagenoeg altijd in de vloedlijn te vinden. Het aantal varieert tussen enkele lege kokers tot vele centimeters dikke pakketten van levende an dode individuen.

In volgend tabelletje is aangegeven waar en wanneer het goudkammetje (*Pectinaria koreni*) massaal voor kwam :

Oostduinkerke	24.I.1981
Koksijde & Oostduinkerke	30.IV.1981
oostkust	
De Panne tot Oostduinkerke	20/26.VI.1981

Daarnaast werden in het aanspoelsel ook regelmatig de kokers van de perkamentkokerworm (*Chaetopterus variopedatus*), de schelpkokerworm (*Lanice conchilega*), de slijkkokerworm (*Sabella pavonina*) en de driekantige kalkkokerworm (*Potamoceros triqueter*) gevonden.

Op het zeedennetje was vrijwel steeds een spiraalkokerwormsoort aanwezig.

De zeepler (*Arenicola marina*) en de schelpkokerworm zijn op veel plaatsen levend aan het strand te vinden.

Merkwaardig zijn de 2 waarnemingen van een fluwelen zeemuis (*Aphrodite aculeata*) :

01.III. Koksijde	Ster der Zee	1 ex. in de waterlijn
08.V. Bredene		1 ex. in sleepnet.

Stekelhuidigen (*Echinodermata*)

De kleine zeeëgel (*Psammechinus miliaris*) en het zeeboontje (*Echinocyamus pusillus*) werden regelmatig op het strand gevonden; van de eerste soort soms enkele levende ex.

De zeeklits (*Echinocardium caudatum*) was aanwezig in het aanspoelsel van de westkust in januari en februari. Op 12.IV. werd er nog een stuk gevonden op het strand van de "Halve Maan" (Oostende).

De gewone zeester (*Asterias rubens*) werd regelmatig in de vloedlijn gevonden. Levende ex. zijn op diverse golfbrekers te vinden; ze worden ook af en toe uit warrelnetten gehaald.

In het aanspoelsel te Oostduinkerke werden op 17.I. massaal levende gewone slangsterren (*Ophiura texturata*) aangetroffen. Nadien werden slechts af en toe enkele ex. gevonden. Op 28.III. waren er 2 ex. van de brokkelster (*Ophiotrix fragilis*) gevonden in een warrelnet samen met 3 slangsterren.

Andere waarnemingen van de brokkelster :

Oostduinkerke	24.I.	1 ex.	aanspoelsel
De Panne	28.V.	1 ex.	id.

Lucas De Heerestraat 64
B-9000 Gent

Verslag van de SWG-excursie naar Nieuwpoort en Lombardsijde op 23 augustus 1981.

A. Huysseune

Negenentwintig personen waren komen opdagen voor deze excursie; enkelen hadden er zelfs een verre verplaatsing voor over.

Het eerste gedeelte van de uitstap bestond uit een wandeling op het strand ten oosten van de IJzermonding (Lombardsijde). De harde NW-wind van de afgelopen week had voor behoorlijk wat aanspoelsel gezorgd dat op het strand in verschillende banken gesorteerd lag. Het laagst op het strand lag vooral grof schelpengruis waarin, behalve kokkels, weinig intacte schelpen te vinden waren. Iets hoger in de getijdenzone lag een bank van aanspoelsel dat vnl. bestond uit lege kokers van sedentair levende wormen : het goudkammetje, de schelpkokerworm, de slijkkokerworm en de perkamentkokerworm. Tussen de kokers lagen veel anemonen, waarvan een aantal zeker zeeanellijeren waren. Verder lagen hiertussen veel rugschilden van de strandkrab, de gewone zwemkrab, de breedpootkrab en een klein ex. van de noordzeekrab; ook een levend porceleinkrabbetje. Tussen de talrijke kluwens mosdiertjes en poliepen-